

El debut del petit príncep roig

El futur cap d'estat de la Xina –i primer secretari del Partit Comunista–, Xi Jinping, s'ha presentat fa poc a tot el món amb una visita a la Casa Blanca. Però encara no sap ningú cap a on vol menar la nova superpotència.

Els seus amfitrions de Washington no tenien gaire informació sobre el futur home fort de Pequín, tret que li agrada ballar i que juga a tennis de taula. Igualment, el visitant tampoc no sabia què s'hi trobaria. Per a ell ja era tot un èxit evitar de cometre errades diplomàtiques a la Casa Blanca.

Fa gairebé deu anys, la Xina va presentar mundialment el seu vice-president Hu Jintao com a futur cap de l'estat i del partit. “Qui és Hu?”, va preguntar la revista dels Estats Units *Newsweek*, mig impotent mig despectiva, poc abans de la visita que hi va fer aquell funcionari tan tibet. Hu ja havia trepitjat la Corea del Nord estalinista, però no havia visitat mai els Estats Units capitalistes.

Dimarts passat es va repetir el ritual de presentació a la Casa Blanca, però amb un equip de govern nou i amb una transformació radical en les relacions geopolítiques. Malgrat que encara ocupa el càrrec de vice-president, Jinping representa una superpotència emergent que es prepara per a desafiar l'actual número 1. Xi ha estat escollit per un règim que durant la crisi financera i la crisi de l'euro ha pogut observar el debilitament dels països industrialitzats occidentals. Aquests països, que fa un temps eren els seus enemics i els invasors orgullosos, ara sol·liciten l'ajuda de Pequín. És per això que el visitant exhibeix tanta confiança en si mateix.

La visita de Xi, de 58 anys, ofereix a l'opinió pública l'oportunitat de tenir una nova visió de l'equilibri de poder de la política mundial. D'uns quants mesos ençà els mitjans de comunicació occidentals amb prou feines si presten atenció a cap més tema que no siguin les votacions primàries republicanes per a la presidència dels Estats Units. En canvi, molta gent ni tan sols sap com es pronuncia el nom del futur governador de l'imperi de més de 1.300 milions

d'habitants, que podria arribar a ser l'home més poderós del món.

Des de l'aristocràcia comunista.

Aquest polític xinès és tan important com el proper aspirant a la presidència de Washington. El futur ocupant de la Casa Blanca rebrà la major reserva de divises i tindrà el control de 3,2 bilions de dòlars (2,4 bilions d'euros) i, per tant, exercirà un paper clau en cas que la Xina aprofite les febleses dels Estats Units i d'Europa. Alhora, el proper cap d'estat i secretari general del partit ha d'arribar a un acord amb els seus veïns asiàtics, com ara el Vietnam, que temen que la Xina s'enfortesca militarment, i per això cerquen la protecció dels Estats Units, els seus rivals pacifistes. Xi haurà de superar el gran repte que es presenta a la societat xinesa: el malestar social d'un país que produeix una gran part dels béns del món i que podria fer perillar el miracle econòmic de l'Extrem Orient.

Com va fer Hu Jintao temps enrere,

Xi Jinping guarda un silenci total sobre aquestes qüestions. Tot amb tot, té una presència totalment diferent, que en part que li ve de família. La imatge diferencia Xi, un xinès d'estatura elevada, del seu predecessor Hu Jintao, un home rígid que va ascendir dins el partit i que en deu anys de càrrec no es va llevar mai la màscara de funcionari polític.

Xi prové, en certa manera, de l'aristocràcia del seu partit, cosa que el fa membre del club dels *petits prínceps roigs*. Es va criar amb més nens del partit a la cort de Pequín, amb els privilegis del dictador Mao Zedong.

Tanmateix, Xi representa una de les contradiccions més grans d'una República Popular Comunista en temps de capitalisme. Per una banda, ve d'una família relativament liberal en l'àmbit polític. D'una altra, es va distingir pel fet de ser un funcionari fidel i modèlic.

Una esposa popular. El seu pare, Xi Zhongxun (1923-2002), va participar

La setmana passada, el president dels Estats Units, Barack Obama, rebia a la Casa Blanca el vice-president xinès, Xi Jinping, futur cap d'estat i president del Partit Comunista de la Xina.

com a guerriller sota el mandat de Mao, es va fer comissari polític i va ascendir a vice-president. Però abans de la revolució cultural Xi Zhongxun va ser degradat i obligat a treballar en una fàbrica per haver permès que es publicara un llibre que criticava Mao. Fins el 1978 no el van rehabilitar.

Sota el reformista Deng Xiaoping, Xi Zhongxun pare va impulsar l'obertura econòmica a la província de Guangdong, al sud de la Xina, que era una de les províncies més exportadores. A més, també va criticar la repressió sanguinària de les protestes del 1989 a la plaça de Tiananmen.

El futur líder xinès també era conegut dins l'alta societat per la seua dona. L'extravagant Peng Liyuan, de 49 anys, cantava cançons patriòtiques a la televisió. Ara és una estrella d'un grup de cantants de l'Exèrcit Popular d'Alliberament, amb el rang de tinent general.

La filla de la parella estudia —amb pseudònim— a la universitat elitista de Harvard, als Estats Units. De tota manera, Xi podria trobar frustrades les esperances de fer que la Xina es reconcilie amb Washington. Al Consell de Seguretat de l'ONU, la Xina, juntament amb Rússia, han vetat una proposta sobre Síria. D'aquesta manera, Pequín i Moscou s'han tornat a alinear amb un dictador sanguinari. Xi ha de mantenir en secret les seues idees reformistes si vol evitar que el president actual, Hu Jintao, l'eclipse.

Paràlisi política i intel·lectual. Al congrés del partit, que tindrà lloc a la tardor, Xi serà nomenat secretari general del Partit Comunista i a la primavera de l'any que ve reemplaçarà completament Hu com a cap d'estat. Però encara no sabem si Hu li deixarà la presidència de la Comissió Militar, un càrrec gairebé tan important com el de cap d'estat que, alhora, li permetria de tenir el comandament suprem de l'Exèrcit Popular d'Alliberament. Al mateix temps, l'actual vice-president Li Keqiang, de 56 anys, podria ascendir a cap de govern. Oficialment, Pequín amaga el reajustament ministerial com si es tractara d'un secret d'estat. Però, internament, ja ha començat la pugna pel poder del comitè permanent del politburó, on s'han de renovar set dels nou càrrecs del principal òrgan de decisió del partit.

Xi Zhongxun, el pare de Xi Jinping, va ser guerriller de Mao Zedong, però fou degradat.

La setmana passada va sorgir de sobte un candidat prometedor: Bo Xilai, l'ostentós cap del partit de Chongqing. Bo Xilai és conegut pel fet de deixar que els seus ciutadans canten cançons de lloança a Mao i es considera un lluitador contra la corrupció. Tanmateix, un dels seus col·laboradors, el cap de policia de la ciutat, sembla que va provar de demanar asil polític als Estats Units.

Fins que el duo Xi-Li no haja consolidat el seu poder sobre el partit, els militars i les províncies, es mantindrà la paralització intel·lectual i política que el règim ha imposat al gegant asiàtic. Els governadors de Pequín estan nerviosos. Els comunistes volen sobreviure a la transició de Xi, el segon canvi de govern que es produeix des de la mort del dictador Mao Zedong, el 1976. Tant els líders nous com els vells eviten d'exposar-se a qualsevol risc i fan desaparèixer o empresonen escriptors i advocats crítics amb el règim.

A aquesta superpotència emergent tant li fa què pensa la resta del món sobre aquesta purga. Les forces de seguretat van impedir fins i tot que la cancellera alemanya Angela Merkel es reunira amb els crítics més coneguts del país durant la seua darrera visita a la Xina.

D'una altra banda, els comunistes imposen l'avorriment als mitjans de comunicació. A la televisió, se suspèn els programes preferits del públic perquè els censors hi troben continguts inapropiats. També a internet s'ha controlat temporalment la web Sina Wei-

bo, la versió xinesa del Twitter. Des de fa poc, els usuaris, per a entrar-hi s'han de registrar amb el seu número de carnet d'identitat.

Successor escollit. Per tant, la visita de Xi als Estats Units posa en relleu el contrast entre la democràcia occidental i la dictadura xinesa. Els habitants dels Estats Units encara no saben qui s'instal·larà el gener vinent a la Casa Blanca, ni si això comportarà un canvi de rumb polític. Els xinesos, en canvi, ho tenen tot planejat des de fa temps i per temps.

Hu Jintao, el líder del partit, va ser escollit com a successor al tron per Deng, l'últim *emperador roig* de la Xina. L'ascens de Xi també el van decidir en secret ja fa cinc anys a Zhongnanhai, el quarter general de la direcció, al costat de la Ciutat Prohibida de Pequín.

En realitat, Hu, el cap del partit, havia proposat com a successor Li, el seu actual vice-president. Igual com Hu, Li va rebre el suport de l'influent moviment juvenil del partit. Tanmateix, el pla de Hu va fracassar per culpa de Jiang Zemin, el poderós predecessor de Hu, que va imposar Xi com a successor.

La lleialtat de Xi al seu mentor Jiang es va palesar a la Fira del Llibre de Frankfurt el 2009. Xi va lliurar a la cancellera Merkel un petit regal simbòlic, dos llibres traduïts a l'anglès de l'ex-president del partit, un enginyer elèctric. Els títols d'aquelles dures lectures eren "Investigacions sobre qüestions energètiques a la Xina" i "Sobre el desenvolupament

Peng Liyuan, l'esposa de Xi Jinping.

pament de tecnologies de la informació xinesa”.

Xi és un candidat de compromís, que gairebé totes les faccions del partit podrien acceptar. “Té molta facilitat per a guanyar-se el cor de la gent. És un home natural i que toca de peus a terra”, diu Lu Housheng. Aquest camperol de 56 anys ho sap bé, perquè coneix el futur líder des que tenia 15 anys.

Molts anys a la cova. Lu acull els seus visitants en una cova, habitatge típic de Liangjiahe, un poble de la província de Shaanxi, al nord. Els habitatges d'aquesta zona s'excaven als turons de *loess* de color gris groguenc, com si foren bresques d'abelles.

Lu camina coixejant pel pati i obre la porta d'una altra cova que ara fa servir de traster. “Ací és on vivia Xi”, ens diu. A la paret encara hi ha arrambada la taula de fusta tosca amb la llàntia de petroli sota la qual llegia Xi.

Com molts altres milions de joves xinesos, Xi fou enviat a treballar al camp durant la revolució cultural de Mao, el 1969. Potser algun dia, a la cova de Xi, el partit hi construirà un museu en commemoració dels famosos joves de Pequín que van patir tant a la Xina. També és tot un símbol del seu marcat instint de supervivència polític el fet que, encara que el seu pare fora condemnat a l'os-tracisme, Xi sol·licitara que l'admeteren al Partit Comunista. El partit va rebutjar Xi nou vegades. Finalment, el 1974, la perseverança de Xi va donar fruit, i ben prompte fou secretari local del partit.

Un llarg recorregut a les altures.

Més tard Xi va realitzar els seus estudis de química a Tsinghua, la universitat elitista de Pequín, i prompte va establir valuosos contactes amb l'exèrcit. Amb l'ajuda del seu pare, que havia estat rehabilitat, va fer d'ajudant d'un general de l'Exèrcit Popular d'Alliberament. Aquí novament el seu sentit polític el va ajudar. Molt abans que el seu superior caiguera en desgràcia, Xi ja havia renunciat al càrrec. El 1982 va emprendre un recorregut llarg i feixuc per totes les províncies. Es proposava de fer el camí més segur cap al cim dins el Partit Comunista. Al principi va servir el partit a la província de Hebei, al nord de la Xina, i es va fer conegut com a expert en la cria de porcs. Fou llavors que visità l'estat d'Iowa, als Estats Units, amb una delegació d'agricultors. Precisament, la setmana passada es va trobar amb un dels pagesos que li havia fet d'amfitrió aleshores.

Més tard es va traslladar a la costa de la província de Fujian, on havia establert estrets vincles econòmics amb Taiwan, la república democràtica insular que Pequín va voler marginar com a *província renegada*.

L'any 2007 Xi va ocupar el lloc de secretari general del partit a *Xangai*, la metròpoli dels negocis. El seu predecessor en aquell càrrec havia estat enderrocat per un escàndol de corrupció. D'aquesta manera, Xi també va aprofundir les relacions amb el seu promotor Jiang, un dels poderosos padrins de l'anomenada *colla de Xangai*. Com a cap provincial, Xi va conèixer homes de negocis occidentals, entre els quals Henry Paulson, que llavors era gerent del banc d'inversió Goldman Sachs i després fou secretari del Tresor dels Estats Units. Més d'una vegada, Henry va elogiar Xi com a “home pragmàtic” i “líder fort”.

El gust de Hollywood. En realitat, per als Estats Units resulta difícil de fer-se una imatge del proper líder d'aquesta potència mundial asiàtica. Els informes de l'ambaixada dels Estats Units a Pequín, que la plataforma WikiLeaks va revelar fa més d'un any, mostren d'una manera evident la manca d'informació que tenen de Xi.

Els diplomàtics de Washington asseguren que Xi és “molt ambiciós”, per bé que també és una bona persona. A Xi

li agrada de veure films de Hollywood sobre la Segona Guerra Mundial. Les males llegendes també han escampat una xafarderia sobre la seva primera dona, que ara viu a la Gran Bretanya. “Discutien gairebé cada dia”, diuen del matrimoni fracassat de Xi amb la filla d'un diplomàtic. Xi té una germana al Canadà i un germà a Hong Kong.

Per tal de fer-se una imatge d'aquest home i el seu rumb polític s'han d'observar les seues aparicions públiques anteriors.

En un viatge a Mèxic el 2009, el *príncep roig* va voler mostrar el seu descontentament amb occident. Xi va dir, davant d'un grup de compatriotes, que la Xina havia alimentat el seu enorme poble i que, per tant, havia fet una gran contribució al benestar de la humanitat. Això no obstant, va afegir, hi havia “alguns estrangers amb els estómacs plens” que no sabien fer res més sinó assenyalar amb el dit la República Popular.

Els tibetans oprimits no poden esperar cap mena de relaxació durant el règim repressiu de Xi. Després de cremar en públic un gran nombre de monjos budistes, les forces de seguretat de Pequín van acordonar gran part dels assentaments d'aquesta minoria, i fins i tot la policia va abatre a trets alguns manifestants del Tibet. A la capital del Tibet, Lhasa, Xi va exigir l'estiu passat d'“eradicar qualsevol conspiració que destruesca l'estabilitat del Tibet”.

Harmonia i estabilitat. I aquest continuarà essent el lema de Pequín fins a la consolidació del seu poder al Tibet. En una recepció de Cap d'Any, va dir als professors que tenien l'obligació de garantir que les universitats anaren orientades ideològicament a “l'harmonia i l'estabilitat”.

Què més podria anunciar el nou líder de la Xina?

Al Politburó serà el primer que haurà de negociar amb els seus iguals per a assolir acords. Tanmateix, Lu, el seu amic de la infància de Shaanxi, no creu que Xi el reba d'ara en avant com abans. Per a Lu, “quan Xi siga cap d'estat ja no serà un home lliure”.

Weland Wagner

© Der Spiegel

Traducció d'Adel Abugren